

แผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

ชัชจรียา ไบลี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

จังหวัดปทุมธานี 13180

อีเมลล์: chatjariya@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อค้นหาแผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย และ 2) เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสนทนากลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยผู้ปลูกฝ้าย ผู้ผลิตผ้าทอ ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค จำนวน 15 คน และการประชุมเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย ตัวแทนจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกฝ้าย ตัวแทนจากกลุ่มทอผ้า ตัวแทนจากผู้ประกอบการ และตัวแทนจากหน่วยงานราชการและสถานศึกษาจำนวน 50 คน ผลการวิจัย พบว่า แผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลยประกอบด้วย 1) แผนวิจัยและพัฒนาสำหรับกลุ่มผู้ปลูกฝ้ายจำนวน 14 โครงการ 2) แผนวิจัยและพัฒนาสำหรับกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นบ้านจำนวน 25 โครงการ และ 3) แผนวิจัยและพัฒนาสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการจำหน่ายสิ่งทอพื้นบ้าน จำนวน 13 โครงการ ได้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการผลิตมาตรฐาน คุณภาพของผลิตภัณฑ์ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสนับสนุนส่งเสริมด้านการตลาดและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลกยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย และยุทธศาสตร์ที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

คำสำคัญ: แผนวิจัยและพัฒนา สิ่งทอพื้นบ้าน

Research and Development Plan for Local Woven Groups in Loei Province

Chatjariya Bailee

Faculty of Education, Valaya Alongorn Rajabhat University under the Royal Patronage,
Pathum Thani 13180, Thailand
E-mail: chatjariya@hotmail.com

Abstract

This research aimed to 1) search to research and development plan for local woven groups of Loei province and 2) make strategies to develop local woven groups of Loei province. The research was a participatory action research (PAR) which used qualitative techniques to collect data, for example, focus group discussion which included 15 of cotton growers, woven fabric manufacturers, entrepreneurs and customers and workshop which included 50 representatives from cotton grower group, cotton weaving group, entrepreneur group, government and academic sector. The study found that 14 research had been done on cotton grower group, 25 projects on research and development of local woven groups and 13 projects on research and development of woven fabric suppliers and manufacturers. The findings showed that Loei province consisted of 4 strategies for development of local woven: 1) development of manufacturing process 2) marketing and competitiveness in global market 3) promoting potential of local woven manufacturers and 4) increasing performance of local woven management.

Keywords: Research and Development Plan, Local Woven Groups

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วยความเสมอภาค เป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศ ในทุกขั้นตอนอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศรวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียด ยุทธศาสตร์ของแผน ทั้งนี้ มีแนวคิดที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 - 10 โดยยังคงยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วนทุกระดับยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งมิติตัวคนสังคมเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมและการเมืองเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจกครอบครัวชุมชนสังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกันให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ในกระบวนการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 1) กรอบนโยบายของคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) พ.ศ. 2550 – 2554 ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วทุกภูมิภาคของไทยและเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการสร้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับประเทศ ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืนโดยเน้นการขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ ทั้งในพื้นที่ใหม่และในตลาดเฉพาะกลุ่มส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทยโดยเน้นการประสานงานระหว่างเครือข่ายภาครัฐกับภาคเอกชนกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ประโยชน์ทั้งต่อสถาบันครอบครัวและต่อสังคมโดยรวม อันจะนำไปสู่การสร้างและกระตุ้นจิตสำนึกรักษาสีสิ่งแวดล้อมรวมทั้งให้เกิดความรักและภาคภูมิใจในเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทยโดยเน้นการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและข้ามภูมิภาคส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการทำการตลาดร่วมกัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวทั้งภายในภูมิภาค และภายนอกภูมิภาค มุ่งพัฒนาองค์กร ระบบบริหารจัดการและเสริมสร้างบุคลากร

ให้มีทักษะและขีดความสามารถทางการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และมีศักยภาพทางการแข่งขันระดับนานาชาติภายใต้หลักธรรมาภิบาล (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2552, น. 3)

จังหวัดเลยตั้งอยู่เหนือสุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพกสิกรรม และเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงทางด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติ ศิลปะ และวัฒนธรรม นอกเหนือจากการทำกสิกรรมแล้ว ประชาชนในพื้นที่ได้มีการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างรายได้ตามการแนะนำของรัฐบาล ได้แก่ กลุ่มจักสาน และกลุ่มทอผ้า เป็นต้น กลุ่มทอผ้าจัดอยู่ในกลุ่มที่เป็นอาชีพดั้งเดิมของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศในจังหวัดเลยเหมาะสมและมีศักยภาพในการปลูกต้นฝ้ายซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตผ้าฝ้ายความสำคัญของฝ้ายที่มีต่อประชากรในพื้นที่ในเชิงอัตลักษณ์และวัฒนธรรม ได้สะท้อนให้เห็นชัดเจนในงานประจำปีของจังหวัด คือ “งานดอกฝ้ายบาน” ซึ่งจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นช่วงหลังฤดูเก็บเกี่ยว ผ้าทอพื้นเมืองจากฝีมือของกลุ่มทอผ้าในจังหวัดเลยถือว่าเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product, OTOP) ชนิดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ อย่างไรก็ตามกลุ่มทอผ้าทั้งหมดยังต้องการการสนับสนุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีขึ้น จากผลการวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร (2544, น. 35) ซึ่งได้ทำการสำรวจผู้ผลิตผ้าทอพื้นเมืองทั่วประเทศ ในโครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัด เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตผ้าทอในด้านวัตถุดิบ อุปกรณ์การผลิต กรรมวิธี และรูปแบบการทอที่เกิดจากกระบวนการสืบทอด หรือการประยุกต์ขึ้นใหม่จากการสัมผัสภาษณ์กลุ่มทอผ้าตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมือง จังหวัดเลย ฉลาด เสาวนนท์ (2552 : สัมภาษณ์) กล่าวว่า กลุ่มทอผ้าพื้นเมืองยังประสบปัญหาและต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาด้านวัตถุดิบและการตลาด ถึงแม้ว่าจังหวัดเลยจะมีศักยภาพในการปลูกฝ้ายได้ แต่จากสถิติการเพาะปลูก พบว่า พื้นที่การเพาะปลูกฝ้ายในจังหวัดเลยลดลงอย่างมากเรื่อยมาโดยลำดับ การลดพื้นที่การปลูกฝ้ายของเกษตรกรสืบเนื่องจากความไม่คุ้มทุนในการเพาะปลูก เนื่องจากเกษตรกรต้องใช้สารเคมีราคาแพงในการกำจัดศัตรูฝ้ายประเภอบกับราคาฝ้ายตกต่ำ อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการดำเนินงานในโครงการพัฒนาชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ป่าภูหลวง ขององค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล สำนักงานประเทศไทย (WWF Thailand) ในการทดลองปลูกฝ้ายปลอดสารพิษ

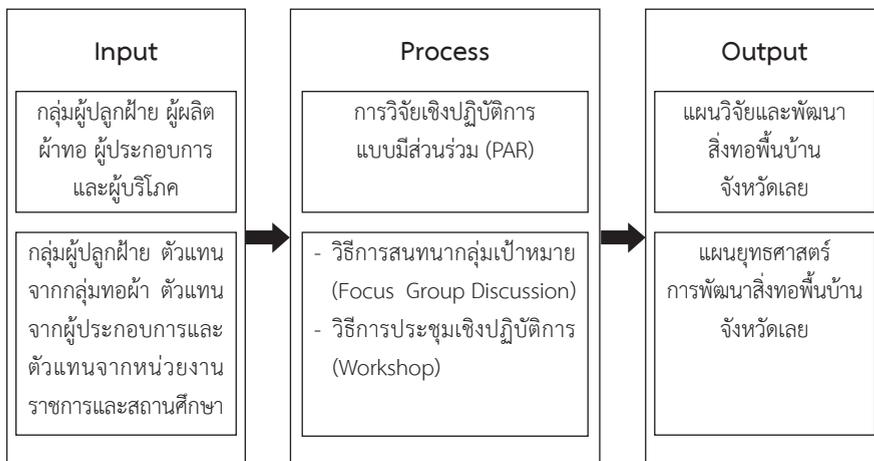
ที่หมู่บ้านกกบก ตำบลหนองจิว อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย และได้ขยายตัวออกไปยังหมู่บ้านใกล้เคียงคือ หมู่บ้านน้ำจันท์และหมู่บ้านกกอก บริบทของปัญหาของกลุ่มทอผ้าแต่ละกลุ่มไม่ได้มีแต่เฉพาะในด้านวัตถุดิบและการตลาดเท่านั้น แต่บริบทของปัญหา มีความซับซ้อนแตกต่างกัน ซึ่งสภาพปัญหาทั้งหมดของกลุ่มทอผ้าในจังหวัดเลยยังไม่มีหน่วยงานใดทำการรวบรวมให้เห็นเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงมีความคิดว่าภาวะวิกฤติบริบทของปัญหาของกลุ่มทอผ้าพื้นบ้านเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องทำ เพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริง และนำไปสู่การกำหนดแผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดได้แก่ ผู้ประกอบการ องค์กรการบริหารส่วนตำบล พัฒนาชุมชน หน่วยงานราชการและเอกชน เป็นต้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและยกระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ผลที่ได้จากโครงการนี้ผู้วิจัยคาดว่าจะนำไปสู่การพัฒนาและสร้างงานในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในด้านการส่งเสริมด้านการเกษตรและสินค้า OTOP อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนระดับชุมชน และการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อค้นหาแผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
2. เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ใช้ทฤษฎีระบบเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ที่ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Technique) ซึ่งเน้นความร่วมมือของผู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ร่วมกระบวนการวิจัย (Argyris, C. & Schon, 1989, p. 23) โดยมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) โดยที่แนวคิดหลักของ PAR ก็คือ กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ให้ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัย การร่วมมือและการปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้คือ

ระยะที่ 1 การจัดทำแผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย โดยดำเนินการดังนี้

จัดการสนทนากลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Discussion) เพื่อวิเคราะห์ตามหลักห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) โดยสังเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและความต้องการของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย จากเอกสารและงานวิจัย เพื่อให้ได้ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นห่วงโซ่เริ่มตั้งแต่ผู้ปลูกฝ้าย ผู้ผลิตผ้าทอ ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค โดยมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 15 คน เพื่อจัดทำแผนการวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

ระยะที่ 2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย โดยดำเนินการ ดังนี้

จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อทำแผนยุทธศาสตร์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุม ได้แก่ ตัวแทนจากกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกฝ้าย ตัวแทนจากกลุ่มทอผ้า ตัวแทนจากผู้ประกอบการ และตัวแทนจากหน่วยงานราชการ และสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในการวิจัยตั้งแต่ต้น จำนวน 50 คน โดยทีมวิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้ทั้งหมดในระยะที่ 1 จากนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม (SWOT Analysis) จากนั้นนำมากำหนดแผนยุทธศาสตร์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

หลังจากนั้นได้จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการโดยผู้วิจัยร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Seminar) ได้แก่ ผู้ปลูกฝ้าย ผู้ผลิตผ้าทอ ผู้ประกอบการ หน่วยงานราชการ และผู้บริโภค รวมทั้งผู้ที่สนใจ ได้แก่ นักวิจัย หนังสือพิมพ์ สื่อต่าง ๆ และผู้บริหารระดับจังหวัด จำนวน 80 คน มาร่วมรับฟังและให้ข้อเสนอแนะต่อแผนยุทธศาสตร์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลยและแผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย รวมทั้งเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นประโยชน์ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อค้นหาแผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ได้แผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย จากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและความต้องการ โดยใช้ห่วงโซ่อุปทาน วิเคราะห์จากข้อมูลของกลุ่มผู้ปลูกฝ้าย กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอ กลุ่มผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้บริโภค หลังจากการประชุมการสนทนากลุ่มเป้าหมาย ได้แผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ดังนี้ คือ

1.1 แผนวิจัยและพัฒนาสำหรับกลุ่มผู้ปลูกฝ้ายจังหวัดเลยวิเคราะห์ใน 4 ประเด็น คือ 1) วัตถุประสงค์ ได้แก่ ฝ้ายและพื้นที่การปลูกฝ้าย 2) การจัดการ ได้แก่ การขนส่ง การตลาดและช่องทางการจำหน่ายฝ้าย และลักษณะการปลูกฝ้าย 3) ทุน ได้แก่ เงิน และความรู้ และ 4) แรงงานผลการวิเคราะห์ได้จำนวน 14 โครงการ ได้แก่

- 1) รูปแบบการพัฒนาการปลูกฝ้ายเป็นอาชีพหลักในเขตพื้นที่จังหวัดเลย
- 2) การวิจัยและพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากฝ้าย
- 3) การพัฒนาสายพันธุ์ฝ้ายที่เหมาะสมกับพื้นที่ในจังหวัดเลย

- 4) การศึกษาแนวทางการเพิ่มผลผลิตฝ้าย
- 5) การพัฒนาและฟื้นฟูสภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกฝ้าย
- 6) การศึกษาระบบโลจิสติกส์เส้นทางการขนส่งฝ้าย
- 7) การศึกษารูปแบบการจำหน่ายฝ้ายของจังหวัดเลย
- 8) การศึกษาจุดคุ้มทุนระหว่างการปลูกฝ้ายแบบอินทรีย์และแบบใช้สารเคมี
- 9) การศึกษาเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างการปลูกฝ้ายแบบอินทรีย์และแบบใช้สารเคมี
- 10) ศึกษารูปแบบและการระดมทุนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ปลูกฝ้ายจังหวัดเลย
- 11) วิจัยและพัฒนาการปลูกฝ้ายแบบอินทรีย์
- 12) การจัดการความรู้การปลูกฝ้ายแบบปลอดภัย
- 13) การศึกษาแนวทางการสร้างแรงจูงใจในการปลูกฝ้ายของกลุ่มเยาวชนจังหวัดเลย
- 14) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกฝ้าย

1.2 แผนวิจัยและพัฒนาสำหรับกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลยวิเคราะห
 ใน 4 ประเด็น คือ 1) วัตถุประสงค์ ได้แก่ เส้นด้ายและสีย้อม 2) การจัดการ ได้แก่ การตลาดและ
 ช่องทางการขาย การรวมกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์และลวดลาย 3) ทุน ได้แก่
 เงินและความรู้และ 4) แรงงาน ผลการวิเคราะห์ได้จำนวน 25 โครงการ ได้แก่

- 1) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเครื่องปั่นด้าย
- 2) วิจัยและพัฒนากระบวนการย้อมผ้าโดยใช้สีธรรมชาติ
- 3) พัฒนารูปแบบการย้อมผ้าตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)
- 4) การศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 5) การพัฒนาเครือข่ายสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 6) การศึกษาแนวทางการจัดการกลุ่มทอผ้าจังหวัดเลย
- 7) การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 8) การพัฒนาหลักสูตรการออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 9) รูปแบบการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐานสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

- 10) การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 11) การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น
- 12) การสร้างลวดลายผ้าทอเอกลักษณ์จังหวัดเลย
- 13) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการออกแบบลวดลายผ้าทอ
- 14) การออกแบบลายผ้าโดยใช้คอมพิวเตอร์
- 15) การพัฒนาลายผ้าที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบัน
- 16) การพัฒนาซอฟต์แวร์สำหรับการออกแบบลายผ้า
- 17) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มทอผ้าให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- 18) การศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งทุนสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 19) การศึกษารูปแบบการบริหารธุรกิจขนาดย่อม
- 20) การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการทอผ้าจังหวัดเลย
- 21) การพัฒนาหลักสูตรสำหรับการฝึกอบรมการย้อมสีผ้า
- 22) การจัดการความรู้เรื่องการทอผ้า
- 23) การจัดการความรู้เรื่องการย้อมผ้าที่มีคุณภาพ
- 24) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทอผ้าด้วยกี่พื้นเมืองและกี่กระตุก
- 25) การวิจัยและพัฒนาสู่ลักษณะและสิ่งแวดลอมการผลิตสิ่งทอพื้นบ้านของกลุ่มทอผ้าจังหวัดเลย

1.3 แผนวิจัยและพัฒนาสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการจำหน่ายสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลยวิเคราะห์ ใน 4 ประเด็น คือ 1) วัตถุประสงค์ ได้แก่ ผลผลิตและสถานที่จำหน่าย 2) การจัดการ ได้แก่ การตลาดและช่องทางการจำหน่าย บรรจุภัณฑ์การประชาสัมพันธ์และการรวมกลุ่ม 3) ทุน ได้แก่ เงิน และความรู้ และ 4) แรงงานผลการวิเคราะห์ที่ได้จำนวน 13 โครงการ ได้แก่

- 1) การศึกษารูปแบบผลผลิตสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ
- 2) การพัฒนารูปแบบการขายผลผลิตสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 3) การพัฒนารูปแบบการจัดตั้งศูนย์การค้าผลผลิตสิ่งทอพื้นบ้านอย่างครบวงจร

- 4) การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายผ้าทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 5) การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 6) การพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น
- 7) การพัฒนาซอฟต์แวร์การขายผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้านผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 8) การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวตามเส้นทางการผลิตสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 9) การพัฒนาการจัดการเครือข่ายผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย
- 10) แนวทางการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ผ้าทอสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- 11) แนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแหล่งทุนสำหรับผู้ประกอบการสิ่งทอพื้นบ้าน จังหวัดเลย
- 12) การจัดการความรู้เรื่องการประกอบธุรกิจและการจัดการกลุ่ม
- 13) การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านการจัดการสิ่งทอพื้นบ้าน จังหวัดเลย

2. เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ได้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ในการทำยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ดำเนินงานโดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้เกี่ยวข้อง 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกฝ้าย 2) กลุ่มทอผ้า 3) กลุ่มผู้ประกอบการ และ 4) กลุ่มหน่วยงานราชการและสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในการวิจัย โดยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม หลังจากการระดมสมองที่ประชุมได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ร่วมกันและกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย คือ

“แผนยุทธศาสตร์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย”

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เป็นผู้นำด้านการผลิตสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย จากฝ้ายอย่างครบวงจร ที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่นสู่สากล”

วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. เพิ่มศักยภาพกระบวนการผลิต การตลาดและการบรรจุภัณฑ์ สิ่งทอพื้นบ้าน จังหวัดเลย เพื่อการแข่งขัน

2. ให้ผลิตภัณฑ์ สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย มีคุณภาพตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

3. เสริมสร้างเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

4. ส่งเสริมและสนับสนุนประชาสัมพันธ์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลยในประเทศและต่างประเทศ

แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 4 ด้าน คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการผลิตมาตรฐานคุณภาพของผลิตภัณฑ์

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อให้สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลยได้รับการเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการผลิตมาตรฐาน คุณภาพของผลิตภัณฑ์

1.2 ตัวบ่งชี้

ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

1.3 เป้าหมาย

จำนวน 5 ผลิตภัณฑ์

1.4 โครงการ

1. โครงการยกระดับกระบวนการผลิตและคุณภาพผลิตภัณฑ์
2. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้าน
3. โครงการอบรมทักษะการออกแบบลายผ้า
4. โครงการจัดฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติ (ครั่ง ขมิ้น ครามขนุน อัญชัน และ กระชายดำ)
5. โครงการส่งเสริมการแปรรูปผ้าฝ้าย
6. โครงการคลินิกสิ่งทอพื้นบ้าน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสนับสนุนส่งเสริมด้านการตลาดและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลก

2.1 วัตถุประสงค์

เพื่อให้สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้านการตลาดและเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันในตลาดโลก

2.2 ตัวบ่งชี้

1. รายได้เฉลี่ยจากการขายสิ่งทอพื้นบ้าน
2. จำนวนช่องทางการจำหน่ายสินค้าสิ่งทอพื้นบ้าน

2.3 เป้าหมาย

1. ร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการขายสิ่งทอพื้นบ้าน เพิ่มขึ้นร้อยละ 50
2. มีช่องทางการจำหน่ายสินค้าสิ่งทอพื้นบ้านอย่างน้อย 3 ช่องทาง

2.4 โครงการ

1. โครงการจัดทำถนนคนเดินเพื่อแสดงและจำหน่ายสินค้าสิ่งทอพื้นบ้าน (ทุกเดือน)
2. โครงการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าผ้าทอมือตามแนวชายแดน
3. โครงการส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์แสดงสินค้าสิ่งทอพื้นบ้านตามแหล่งท่องเที่ยว
4. โครงการพัฒนาระบบการค้าขายสินค้าสิ่งทอพื้นบ้านบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
5. โครงการจัดตั้งหมู่บ้านสิ่งทอพื้นบ้านต้นแบบเพื่อการท่องเที่ยว
6. โครงการพัฒนานักการตลาดเพื่อการส่งออก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

3.1 วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ประกอบการ ได้รับการเพิ่มศักยภาพเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

3.2 ตัวบ่งชี้

1. จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ
2. ร้อยละของผู้ประกอบการที่ได้รับการเสริมสร้างศักยภาพ

3.3 เป้าหมาย

1. จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับการเสริมสร้างศักยภาพอย่างน้อย 3 โครงการ
2. ร้อยละ 50 ของผู้ประกอบการสิ่งทอพื้นบ้านที่ได้รับการเสริมสร้างศักยภาพ

3.4 โครงการ

1. โครงการให้ความรู้ ในการออกแบบและตกแต่งผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้าน
2. โครงการพัฒนาทักษะการแปรรูปจากสิ่งทอพื้นบ้าน
3. โครงการอบรมความรู้ด้านการประกอบธุรกิจ (การตลาด/การบัญชี/วิเคราะห์ต้นทุน)
4. โครงการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายกลุ่มอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสิ่งทอพื้นบ้าน จังหวัดเลย

4.1 วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ตัวบ่งชี้

1. จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งทอพื้นบ้าน
2. ร้อยละของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ได้รับการอบรมด้านการบริหารจัดการ

4.3 เป้าหมาย

1. จำนวนโครงการที่สอดคล้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสิ่งทอพื้นบ้านอย่างน้อย 3 โครงการ
2. ร้อยละ 50 ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ได้รับการอบรมด้านการบริหารจัดการ

4.4 โครงการ

1. โครงการศึกษาดูงานในและต่างประเทศ
2. โครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านกฎหมายธุรกิจ
3. โครงการอบรมเทคนิคการประชาสัมพันธ์

4. โครงการประชาสัมพันธ์ผ่านอินเทอร์เน็ต
5. โครงการอบรมการทำเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์
6. โครงการผลิตสื่อทุกรูปแบบเพื่อการประชาสัมพันธ์
7. โครงการแสดงแฟชั่นโชว์เสื้อผ้าสิ่งทอพื้นบ้าน
8. โครงการติดตามผลประเมินภายในและภายนอก

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อค้นหาแผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

ในการทำแผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย โดยการสนทนากลุ่มเป้าหมาย ด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาและความต้องการ โดยใช้ห่วงโซ่อุปทานวิเคราะห์จากข้อมูลของกลุ่มผู้ปลูกฝ้าย กลุ่มผู้ผลิตผ้าทอ กลุ่มผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้บริโภค หลังจากการประชุมได้แผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ได้แก่ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีเสถียรภาพ คุณภาพ และยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการผลิตสินค้าและบริการบนฐานปัญญาวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ในภูมิภาคอาเซียนมีความมั่นคงทางอาหารและพลังงานการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 2) สอดคล้องกับผลการศึกษาของเรณู คุปต์ขจร และคณะ (2538, น. 27) ที่พบเช่นกันว่าการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่มีคนเข้ามาติดต่อซื้อขายผ้าไหมมัดหมี่ มีความนิยมแพร่หลายเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้ผลิตหันมาเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตเพื่อให้สามารถผลิตได้จำนวนมากขึ้น ต้นทุนต่ำลง เพื่อให้ตนเองมีรายได้จากการผลิตผ้าไหมมัดหมี่เพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับ ประนอม เคียนทอง (2551, น. 31) ที่ไม่ว่าจะเป็นการผลิตผ้าไหมมัดหมี่หรือการผลิตผ้าทอมือเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากวิถีเดิมคือ การพึ่งพาธรรมชาติและใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ทำได้จากท้องถิ่นและมีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในกระบวนการผลิตไปเป็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนของผู้ต้องการทางการตลาด

แต่เทคโนโลยีสมัยใหม่ไม่สามารถมาแทนที่ภูมิปัญญาแบบดั้งเดิมได้ทั้งหมดการปลูกจิตสำนึกทางด้านการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตผ้าทอมือตามลำพังเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอรัฐจะต้องมีการสนับสนุนทางด้านวิชาการด้วยการให้การอบรมในเรื่องการผลิตอย่างถูกวิธีและมีความปลอดภัย สอดคล้องกับการวิจัยของ พิกุล ดุ้ยศักดิ์ดา และ พิรสิทธิ์ คำวนศิลป์ (2554, น. 87 - 99) พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากสีธรรมชาติจะมีลักษณะเด่น คือ เป็นผ้าไหมทอมือแท้ หากซักล้างสีได้อย่างถูกต้อง สีจะไม่ตกแต่ในความเป็นจริงบ่อยครั้ง พบว่า สีธรรมชาติ นอกจากจะมีสีซีดแล้วอาจจะไม่มีสีตกได้ ในด้านราคามีการกำหนดราคาตามความต้องการตลาด และพิจารณาจากฝีมือความยากง่าย ลวดลายสีเส้น กรรมวิธีการทอ คุณภาพของเส้นไหม ต้นทุนทั้งหมดในการผลิต รวมถึงระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตร่วมด้วย ทำให้ทราบว่า การผลิตแบบภูมิปัญญาท้องถิ่นมีคุณค่ามากกว่าการผลิตแบบสมัยใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการผลิตในส่วนของ การย้อมสีโดยใช้สีเคมีทำให้ผ้าไหมมัดหมี่มีคุณค่าและมูลค่าน้อยกว่าผ้าไหมมัดหมี่ที่เกิดจากการย้อมด้วยสีธรรมชาติโดยภูมิปัญญาดั้งเดิม

2) เพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย

แผนยุทธศาสตร์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลยได้มาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย เนื่องจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามของจังหวัด พบว่า จังหวัดเลยเป็นจังหวัดที่มีจุดแข็งด้านการท่องเที่ยว และมีศักยภาพในด้านการค้าชายแดน เนื่องจากมีเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ผลจากการประชุมระดมความคิดเห็นที่ประชุมเห็นว่า การที่จะส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ให้มีความยั่งยืนและมีความสามารถในการแข่งขันที่เท่าทันตลาดที่ใหญ่กว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดจะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถในการประยุกต์ใช้และเพิ่มมูลค่าภูมิปัญญาพื้นบ้านด้านสิ่งทอที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ มีความสอดคล้องยุทธศาสตร์จังหวัดเลย และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ พบว่า ยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ข้อที่อยู่ในแผนยุทธศาสตร์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตรความมั่นคงของอาหารและพลังงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตร

ให้เข้มแข็งและยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตรการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, น. 3) สอดคล้องกับการศึกษาของเบญจวรรณ นาราัจจ์ (2552, น. 31) หัตถกรรมท้องถิ่นหรือสิ่งประดิษฐ์ด้วยมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันมีหลากหลายประเภท เช่น ผ้าทอเครื่องจักรสานงานแกะสลัก ฯลฯ ล้วนมีที่มาจากความต้องการสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันทั้งสิ้น ถือกันว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทหนึ่งในจำนวนนี้คือผ้าไหมและผ้าฝ้ายที่มีรากฐานมาจากสังคมเกษตรกรรมที่มีการปลูกฝ้ายหรือปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมเพื่อนำไหมและฝ้ายมาทอเป็นผืนผ้าสำหรับใช้ในโอกาสต่าง ๆ โดยมีการออกแบบและทอเป็นลวดลายต่าง ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2553 - 2556 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณภาพการผลิตและการตลาดสินค้าเกษตร ให้ได้มาตรฐานในด้านการส่งเสริมด้านการเกษตรและสินค้า OTOP (สืบค้นจาก<http://www.loei.go.th/04.pdf>) อันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจนระดับชุมชน และการอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของชาติ นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการผลิตมาตรฐาน คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงฤทัย อรรถแสง (2552, น. 34) สภาพของกลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่ที่ต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ หลายด้านโดยเริ่มตั้งแต่ปัญหาทางด้านกระบวนการผลิตเทคนิคการมัดย้อมเส้นไหม ที่มีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการย้อมสีโดยใช้สีเคมีแทนสีธรรมชาติ การย้อมสีธรรมชาติในแต่ละครั้งสีออกมาไม่เหมือนเดิม จำนวนวัสดุที่จะนำมาย้อมเป็นสีธรรมชาตินั้นมีน้อย ทำให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบที่ใช้ในการย้อมสีธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

1. แผนวิจัยและพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ในรูปแบบของเครือข่าย เป็นวิธีการที่จะช่วยให้เกิดการใช้ศักยภาพของสมาชิกเครือข่ายในการพัฒนาได้ แต่สิ่งที่ค้นพบประการหนึ่ง คือ รองประธาน เจริญญิก เลขานุการ และสมาชิกไม่เข้มแข็ง ให้ประธานบริหารเพียงคนเดียว ทำให้เครือข่ายขับเคลื่อนไปไม่ได้ ทำให้กลุ่มล้มเหลว ควรนำเอาปัญหาอุปสรรคไปหาทางแก้ไข และพัฒนาให้ตรงตามสภาพความเป็นจริง

2. สถานการณ์สิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย ยังพอมีความหวังถึงแม้ว่าประสบปัญหาวิกฤต ถ้ารัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมและหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ อาทิเช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเลย เอาจริงเอาจังในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อส่งเสริมทักษะและเทคนิคการผลิตที่มีอยู่ภายในชุมชน ตลอดจนพัฒนาการบริหารจัดการการตลาด เพื่อให้ธุรกิจชุมชนพึ่งพาตนเองได้ โดยการคิดวางแผนและดำเนินการได้ด้วยตนเอง

3. สำนักงานเกษตรจังหวัดเลย ควรทำงานวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งทอพื้นบ้านจังหวัดเลย โดยกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับ Contract farming ด้วยการทำการเกษตรปลูกพืชแบบมีสัญญาในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งโอกาสในการพัฒนาการปลูกฝ้ายเพื่อพืชเศรษฐกิจน่าจะเป็นไปได้

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2552). **แผนการตลาดเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูภาพลักษณ์และกระตุ้นการท่องเที่ยวปี 2552**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ฉลาด เสาวนนท์. (18 กรกฎาคม 2552). **สัมภาษณ์**. กลุ่มทอผ้าตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมือง จังหวัดเลย.
- ดวงฤทัย อรรคแสง. (2552). **กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมมัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เบญจวรรณ นาราสัจจ์. (2552). **ประวัติศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน**. ขอนแก่น : คลังนานาวิทยา.
- ประนอม เคียนทอง. (2551). **พลวัตการปรับตัวของการสร้างเครือข่ายธุรกิจผ้าทอมือมัดหมี่ชุมชนไทยพวนจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิกุล ต้อยศักดิ์ตา และ พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. (2554). **ภูมิปัญญาในการทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ**. วารสารการบริหารท้องถิ่น, 4 (2), 87 - 99.

- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2544). **ผ้าพื้นเมือง : การสำรวจผู้ผลิตทั่วประเทศ. โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลไทยปี พ.ศ. 2553 - 2556. (เข้าถึงเมื่อ 19 กรกฎาคม 2552) สืบค้นจาก <http://www.loei.go.th/04.pdf>.
- เรณู คุปต์ชูเกียรติ และคณะ. (2538). การทอผ้าพื้นเมืองของสตรีชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : การศึกษาในมิติทางด้านวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ. วารสารศึกษาศาสตร์, 18(2), 69 - 73.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- Agyris, C., & Schon, D. (1989). **Participative action research and action science compared : a commentary.** American Behavioural Scientist.